

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7023200018
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Matulník
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7023200018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: JOBELSA SLOVENSKO, s.r.o., so sídlom: Štefánikova 26, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 570 133, právne zastúpený: NIŽNÍK & Partners, s.r.o., Žižkova 4E, Košice, IČO: 47 244 488, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 0857553402022 zo dňa 21. novembra 2022, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach, č. k. KE-10Sa/1/2023-87 zo dňa 27. novembra 2023, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného zamietla.
Žalobca má nárok na náhradu trov konania na kasačnom súde voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

I. Rozhodnutie správneho súdu a priebeh administratívneho konania

1. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom zo dňa 27. novembra 2023, č. k. KE-10Sa/1/2023-87 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) rozhodnutie žalovaného č. 0857553402022 zo dňa 21. novembra 2022 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. 0857553402022 zo dňa 26. septembra 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátil prvostupňovému správne mu orgánu na nové konanie a rozhodnutie.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný (ďalej taktiež „druhostupňový správny orgán“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

3. Prvostupňovým rozhodnutím (Upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok) prvostupňový správny orgán upovedomil žalobcu ako povinného, že podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 19 a § 225j ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu - rozhodnutia č. 3410847222 zo dňa 13. apríla 2022 (ďalej len „exekučný titul“) začína vymáhať pohľadávku vyplývajúcu z exekučného titulu vo výške 86.296,93 EUR.

4. Žalobca vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu namietal, že nesúhlasí s exekučným titulom a z tohto dôvodu podal v zákonnej lehote dňa 29. septembra 2022 všeobecnú správnu žalobu na preskúmanie zákonnosti uvedeného exekučného titulu a zároveň podal návrh na priznanie odkladného účinku žaloby. Uviedol, že namietal v správnej žalobe oprávnenosť pohľadávky voči nemu ako povinnému, o ktorého námietkach bude rozhodovať krajský súd. Dôvodil, že uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn.: 30R/1/2021 zverejnenom v Obchodnom vestníku bolo začaté na žalobcu reštrukturalizačné konanie s účinkami od 23. marca 2021 a uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 30R/1/2021 zo dňa 8. apríla 2021 bola povolená reštrukturalizácia žalobcu. Ďalej uviedol, že

pohľadávka, ktorá je predmetom exekučného titulu, vznikla v období pred reštrukturalizáciou, a preto bolo povinnosťou Sociálnej poisťovne prihlásiť túto pohľadávku do reštrukturalizácie. Vychádzajúc z uvedeného mal za to, že sú tu skutočnosti a okolnosti, pre ktoré je konanie o vymáhanie pohľadávok neprípustné a ktoré bránia vymáhateľnosti pohľadávky. Žiadal, aby žalovaný zrušil upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok (prvostupňové rozhodnutie).

5. Žalovaný o odvolaní žalobcu rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 vyššie. V podstatnom dôvode, že „Reštrukturalizačné konanie začalo dňa 22. marca 2021 reštrukturalizácia povinného bola povolená dňa 14. apríla 2021, t.j. splatnosť dlžnej sumy predmetného poistného a povinných príspevkov vznikla voči povinnému počas reštrukturalizačného konania, a teda v zmysle ustanovenia § 120 ods. 2 ZKR sa takáto pohľadávka do reštrukturalizácie neprihlasuje, nakoľko ide o prednostnú pohľadávku v zmysle ustanovenia § 120 ods. 2 ZKR. Odvolací orgán na základe uvedených skutočností konštatuje, že exekučný titul je pohľadávkou prednostnou, ktorá sa v reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou a neexistuje zákonná prekážka jej uplatnenia núteným výkonom v zmysle štvrtej časti zákona o sociálnom poistení.“

6. Žalobca napadol preskúmané rozhodnutie (druhostupňové rozhodnutie) správnu žalobou (označenou ako „Všeobecná správna žaloba proti Rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. 0857553402022 zo dňa 21.11.2022“) doručenou správne súdu (v tom čase Krajskému súdu v Košiciach; ďalej taktiež aj „správny súd“) dňa 10. januára 2023. Správnu žalobou vytýkal/namietal (i) nesprávnosť a nezákonnosť exekučného titulu - rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice 700-3410847222-GC04/22; (ii) prekážku brániacu vymáhateľnosti pohľadávky, ktorú predstavuje podanie všeobecnej správnej žaloby proti rozhodnutiu žalovaného číslo 29437-3/2022-BA zo dňa 15. júla 2022; (iii) nezákonnosť vedenia konania o vymáhanie pohľadávok podľa štvrtej časti zákona č. 461/2003 Z. z. a nesplnenie podmienok na vydanie upovedomenia o začatí konania o vymáhanie pohľadávok; (iv) nesprávne označenie pohľadávky ako pohľadávky prednostnej; (v) skutočnosť, že identifikácia exekučného titulu uvedeného v Upovedomení o začatí vymáhania pohľadávok nie je identická s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice číslo 700-3410847222- GC04/22, ktoré bolo žalobcovi ako povinnému doručené; (vi) absenciu rozhodnutia o začatí konania o vymáhaní pohľadávok. Žiadal, aby správny súd zrušil prvostupňové rozhodnutie aj napadnuté rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznanie odkladného účinku žalobe.

7. O správnej žalobe žalobcu rozhodol správny súd napadnutým rozsudkom tak, ako je opísané v bode 1 vyššie.

8. Svoje rozhodnutie (napadnutý rozsudok) správny súd v podstatnom odôvodnil tým, že (i) „Správny súd v Košiciach ako príslušný správny súd už prejednal v inom konaní vec, týkajúcu sa toho istého žalobcu súvisiacu s predmetom konania. V konaní KE-3Sa/15/2022 išlo preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 29437-3/2022 zo dňa 15.07.2022, ktorým tento zamietol odvolanie žalobcu, a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 700-3410847222-GC04/22 zo dňa 13.04.2022, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné (na nemocenské poistenie, na starobné poistenie, na invalidné poistenie, na úrazové poistenie, na garančné poistenie, na poistenie v nezamestnanosti a poistné do rezervného fondu solidarity) za mesiac máj 2020 spolu v sume 86.296,93 Eur (právoplatný a vykonateľný exekučný titul). Na základe toho rozhodnutia bolo následne vydané upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok, o odvolaní proti ktorému rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím.“; (ii) „Žalobné dôvody uvedené v žalobe pod bodom 11 tohto rozsudku (žaloba vo veci sp. zn.: KE-3Sa/15/2022) korešpondujú so žalobnými dôvodmi uvedenými v správnej žalobe, na základe ktorej začalo toto súdne konanie, pričom v týchto veciach bolo potrebné posúdiť, či pohľadávka na poistnom za obdobie mesiaca máj 2020 je pohľadávkou, ktorá vznikla pred reštrukturalizáciou, alebo je pohľadávkou, ktorá vznikla počas reštrukturalizačného konania, či je momentom vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu márne uplynutie lehoty jej splatnosti alebo okamih, keď bol dlžník oprávnený prvýkrát plniť túto pohľadávku. Zároveň bolo potrebné posúdiť v nadväznosti na odpoveď na túto otázku to, či žalovaný mal, alebo nemal oprávnenie pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii počas reštrukturalizácie uplatniť inak ako prihláškou do reštrukturalizácie. Súd v tomto rozsudku dospel k záveru, že išlo o pohľadávku, ktorá vznikla dňom 01.07.2020, teda pred začatím reštrukturalizačného konania, ktorú žalovaný do reštrukturalizácie žalobcu neprihlásil, čím stratil oprávnenie počas reštrukturalizácie túto pohľadávku uplatňovať. V plnej miere sa súd v rozsudku sp. zn. KE-3Sa/15/2022 stotožnil s právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici uvedeným v rozsudku sp. zn. 28Sa/10/2021 zo dňa 18.08.2021, na ktorého odôvodnenie aj vo svojom rozhodnutí poukázal, a na základe ktorého aj zrušil správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vec vrátil Sociálnej poisťovni, pobočke Košice na ďalšie konanie a rozhodnutie. V plnom rozsahu sa stotožnil a odkázal aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn.: 9Sžsk/31/2021, ktorý

sa taktiež zaoberal okamihom vzniku pohľadávky a okamihom splatnosti pohľadávky.“; (iii) v ďalšom správny súd dôvodil, že „Správny súd preto v plnom rozsahu poukazuje na rozhodnutie pod sp. zn.: KE-3Sa/15/2022 zo dňa 15.10.2023 s odôvodnením, ktorého sa s poukazom na žalobné dôvody žalobcu v tomto konaní v celom rozsahu stotožňuje. Predmetný rozsudok KE-3Sa/15/2022 je súčasťou súdneho spisu.“; (vi) vychádzajúc z uvedeného právneho názoru správny súd skonštatoval, že „Vzhľadom na uvedenú skutkovú a právnu argumentáciu správny súd rozhodol v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 písm. c) SSP a napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu jeho nesprávneho právneho posúdenia zrušil.“.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

9. Proti napadnutému rozsudku podal žalovaný kasačnú sťažnosť, pričom ako dôvod kasačnej sťažnosti označil ustanovenie § 440 ods. 1 písm. g) SSP (správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci).

10. Žalovaný v časti III kasačnej sťažnosti označenej ako „Sťažnostné body“ uviedol, že sa nestotožňuje s právnym posúdením veci zo strany správneho súdu, toto považuje za nesprávne a naďalej zastáva právny názor prezentovaný v napadnutom rozhodnutí, ako aj vo svojich nasledujúcich písomných vyjadreniach. Uviedol, že „Nezaplatené poisťné na sociálne poistenie sa stáva pohľadávkou najskôr dňom nasledujúcim po dni určenom na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca, v tomto prípade po dni, ktorý určilo ako deň splatnosti predmetného poisťného Nariadenie vlády č. 131/2020 Z. z. o splatnosti poisťného na sociálne poistenie v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení neskorších predpisov, a to po 30. septembri 2021. Ak by to tak nebolo, bol by odvádzateľ poisťného dlžníkom už prvý deň kalendárneho mesiaca, a teda bol by dlžníkom permanentne a Sociálna poisťovňa by mala povinnosť ho viesť v Zozname dlžníkov, aj keď mu plynie lehota na zaplatenie. Žalovaná si nemohla prihlásiť do reštrukturalizácie predmetnú pohľadávkou, nakoľko táto v tom čase neexistovala.“ .

11. V závere žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 5. februára 2024, v ktorom v podstatnom uviedol, že (i) podľa jeho názoru kasačná sťažnosť nespĺňa náležitosti podľa § 440 ods. 2 SSP, nakoľko žalovaný poukázal len na konštatovanie správneho súdu o nesprávnosti argumentácie, ktorá nereflektuje právnu úpravu ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z.; (ii) zdôraznil, že žalovanému predložil výkaz za mesiac 2020 dňa 4. júna 2020, a teda vtedy bol žalobca oprávnený plniť pohľadávkou a tieto dátumy určujú podľa ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. okamih vzniku pohľadávky; (iii) následne uviedol, že reštrukturalizačné konanie žalobcu sa začalo 22. marca 2021 a reštrukturalizácia žalovaného bola povolená dňa 14. apríla 2021; (iv) konštatoval, že „Nakoľko pohľadávka žalovanej voči žalobcovi vznikla preukázateľne pred začatím a povolením reštrukturalizácie žalobcu a žalovaná si podľa ust. § 120 ods. 1 ZKR riadne a včas neuplatnila svoju pohľadávkou prihláškou, zaniklo žalovanej právo vymáhať túto pohľadávkou.“. Žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol s odkazom na ustanovenie § 461 SSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania o kasačnej sťažnosti.

13. Vyjadrenie bolo žalovanému doručené dňa 6. februára 2024 na vedomie.

III. Právne posúdenie veci kasačným súdom

14. Senát najvyššieho správneho súdu konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ (žalovaný) včas (§ 443 ods. 1 SSP), je prípustná (§ 439 SSP) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Najvyšší správny súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez jeho nariadenia. Rozsudok bol vyhlásený verejne po oznámení dňa vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

16. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a kasačnej sťažnosti, ako aj podkladového materiálu, kasačný súd dospel k záverom, ktoré odôvodňuje v nasledovnom texte.

17. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP prvostupňové rozhodnutie a preskúmané rozhodnutie a vec vrátil prvostupňovému správny orgánu na nové konanie a rozhodnutie. Prvostupňovým rozhodnutím (Upovedomenie o začatí vymáhania pohľadávok) prvostupňový správny orgán upovedomil žalobcu ako povinného, že podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 19 a § 225j ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu - rozhodnutia č. 3410847222 zo dňa 13. apríla 2022 začína vymáhať pohľadávkou vyplývajúcu z exekučného titulu vo výške 86.296,93 EUR.

18. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase, ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

19. Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase, pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia. Vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih vzniku práva na plnenie podľa § 488 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia. Vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.

20. V súvislosti s vymedzením vzťahu medzi zákonom č. 461/2003 Z. z. a zákonom č. 7/2005 Z. z. je na prvom mieste potrebné uviesť, že zákon č. 461/2003 Z. z. vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok. Sociálne poistenie vykonáva Sociálna poisťovňa ako verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia. Z uvedeného je zrejmé, že na právne vzťahy poistencov v súvislosti s výkonom poistenia je potrebné aplikovať zákon č. 461/2003 Z. z., ktorý v tomto smere vychádza z „ideálnej“ situácie spočívajúcej v tom, že poistenec nie je v konkurze, alebo v reštrukturalizácii.

21. Právna situácia sa však zásadne zmení, ak na poistenca dopadnú účinky zákona č. 7/2005 Z. z., ktorého predmet spočíva v úprave riešenia úpadku dlžníka speňazením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne. Zákonodarca v osobitnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 7/2005 Z. z. vymedzil účel menovaného zákona ako usporiadanie majetkových pomerov dlžníka v prípade jeho úpadku, a to formou reštrukturalizácie jeho podniku alebo generálnou exekúciou jeho majetku. Spoločným znakom týchto foriem usporiadania majetkových pomerov dlžníka je uspokojenie veriteľov dlžníka v čo najvyššej miere a podľa možností v čo najkratšom čase. Rozdeľujúcim znakom týchto foriem usporiadania majetkových pomerov dlžníka je hľadisko zachovania podniku dlžníka s tým, že v prípade reštrukturalizácie je zachovanie podniku dlžníka základným predpokladom úspechu reštrukturalizácie. Naproti tomu v konkurze spravidla pôjde o rýchle ukončenie prevádzkovania podniku dlžníka a následný rozpredaj majetku dlžníka za účelom kolektívneho uspokojenia veriteľov dlžníka. Kritériom voľby medzi konkurzom a reštrukturalizáciou je ekonomické porovnanie očakávaných príjmov zo speňazenia aktív dlžníka a hodnoty revitalizovaného podniku dlžníka alebo jeho životaschopnej časti za predpokladu pokračovania jeho prevádzkovej činnosti (pozri napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. decembra 2011, sp. zn. I. ÚS 200/2011).

22. Vo vzťahu k samotnej reštrukturalizácii možno uviesť, že sa jedná o osobitný druh civilného konania, v ktorom si veritelia vymáhajú svoje pohľadávky, slúži na ekonomické ozdravenie podnikateľských subjektov, ktorým umožňuje zbaviť sa časti dlhov. Hlavným účelom je teda usporiadanie majetkových pomerov dlžníka v úpadku vo forme postupného (aspoň čiastočného) uspokojenia veriteľov v súlade s reštrukturalizačným plánom, s primárnym cieľom zachovania dlžníka a jeho podnikateľskej činnosti (pozri napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2012, sp. zn. III. ÚS 538/2012). Rovnako v tomto smere možno poukázať na rozsudok veľkého senátu najvyššieho súdu z 27. januára 2021, sp. zn. 1Vs/3/2020, podľa ktorého cit.: „ (...) Za týmto účelom sa v prísne formalizovanom a transparentnom procese upravenom predmetným zákonom (zákon č. 7/2005 Z. z.; pozn.) zisťuje majetok dlžníka, jeho záväzky a tiež spôsobilosť opätovného začlenenia dlžníka do trhového prostredia a pokračovania jeho podnikania, pri čo najvyššej miere splatenia minulých záväzkov (a priebežného uspokojovania nových). Rozsah a výška záväzkov dlžníka voči veriteľom sa stabilizuje vo forme prihlásenia pohľadávok zo strany veriteľov v stanovenej lehote s tým, že včas neprihlásené pohľadávky, ktoré sa skutkovo viažu k obdobiu do zverejnenia uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku sa stanú voči dlžníkovi nevymáhateľnými. To znamená, že na pohľadávky existujúce v čase vyhlásenia reštrukturalizácie, ktoré neboli v určenej lehote prihlásené v reštrukturalizačnom konaní, sa v procese reštrukturalizácie a ani v ďalšej budúcnosti podnikateľského subjektu neprihliada. Je teda vylúčené, aby po ukončení reštrukturalizácie dlžníka

zaťažovali záväzky majúce pôvod v období pred vyhlásenia reštrukturalizácie, pretože tie boli bez výnimky transformované do reštrukturalizačného plánu a nahradili dovtedy existujúce záväzky.“

23. Najvyšší správny súd ďalej uvádza, že pre účely tohto konania je žiadúce vymedzenie dvoch základných typov pohľadávok, ktorými najčastejšie „disponujú“ jednotliví veritelia. Pokiaľ má veriteľ záujem na (aspoň čiastočnom) uspokojení svojej pohľadávky v rámci reštrukturalizácie, je povinný uplatniť ju v reštrukturalizačnom konaní riadne a včas podanou prihláškou. V tomto smere je kľúčové ustanovenie § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. Tento typ pohľadávok predstavuje podstatnú skupinu pohľadávok; jedná sa o pohľadávky, ktoré primárne vznikli do zverejnenia uznesenia súdu o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku s tým právnym následkom, že ak si veriteľ pohľadávku riadne a včas prihláškou neuplatní, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká. Odhliadnuc od týchto pohľadávok, ktoré sa teda za účelom ich aspoň čiastočného uspokojenia obligatórne prihlasujú, zákon č. 7/2005 Z. z. pozná aj ďalšie typy pohľadávok s tým, že pre účely tohto konania je plne postačujúce zmeniť pohľadávky prednostné. Tomuto typu pohľadávok zodpovedá ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. Jedná sa o pohľadávky, ktoré sa nemusia uplatňovať prihláškou, na tieto pohľadávky nepôsobia právne účinky začatia ani povolenia reštrukturalizácie, je ich možné uplatňovať priamo u dlžníka, vymáhať na súde v základnom civilnom konaní, rozhodnúť o nich iným oprávneným orgánom (v správnom konaní) alebo ich vymáhať v exekučnom konaní. Zároveň je potrebné dodať, že pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, sú všetky pohľadávky, ktoré vzniknú veriteľom od zverejnenia uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku (Đurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 956-960).

24. Zo skutkového stavu zisteného žalovaným vyplýva, že uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn.: 30R/1/2021 zverejnenom v Obchodnom vestníku bolo začaté na žalobcu reštrukturalizačné konanie s účinkami od 23. marca 2021 a uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 30R/1/2021 zo dňa 8. apríla 2021 bola povolená reštrukturalizácia žalobcu. Kľúčovou otázkou prerokúvanej veci tak je otázka, či pohľadávka žalovaného vznikla v tento deň (pozri § 113 ods. 3; § 199 ods. 9 a § 114 ods. 1 písm. b/ zákona č. 7/2005 Z. z.) alebo neskôr, teda počas reštrukturalizačného konania. Ak by vznikla takýmto spôsobom, podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. by sa do reštrukturalizácie nemusela prihlasovať a nevzťahovalo by sa na ňu ani obmedzenie ustanovené v § 114 ods. 1 písm. b) zákona č. 7/2005 Z. z.

25. Vyššie uvedenú otázku treba posúdiť predovšetkým podľa zákona č. 7/2005 Z. z. a až podporne podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Na účely takého posúdenia je podľa kasačného súdu podstatná práve novelizácia § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., ktorá bola s účinnosťou od 1. marca 2017 vykonaná zákonom č. 377/2016 Z. z. Podľa uvedeného ustanovenia sa vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu rozumie okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (Národná rada Slovenskej republiky, VII. volebné obdobie, tlač 247) zdôraznila, že sa ním rieši problém prameniari z toho, že v reštrukturalizácii nedochádza k zosplatneniu všetkých záväzkov dlžníka, a tak je dôležité rozlišovať ich vznik a splatnosť. To podľa zákonodarcu viedlo aplikačnú prax k nesprávnym záverom, že do reštrukturalizácie sa so svojimi pohľadávkami majú prihlasovať len takí veritelia, ktorí v čase povolenia reštrukturalizácie majú pohľadávky splatné. Splatnosť pohľadávky však nie je podmienka vzniku pohľadávky. Preto vznikom pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu sa podľa navrhovateľa zákona mal rozumieť okamih vzniku práva na plnenie (§ 488 Občianskeho zákonníka) bez ohľadu na to, či už nastal čas plnenia (t. j. splatnosť), a vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu sa mal rozumieť okamih, keď dlžník bol prvýkrát oprávnený plniť takúto pohľadávku.

26. Verejnoprávny charakter pohľadávky na poistné na sociálne poistenie nebol sporný ani v doterajšej judikatúre a nespochybňuje ho ani žalobca, ani žalovaný. Ako vyplýva zo znenia ustanovenia § 120 ods. 2 poslednej vety zákona č. 7/2005 Z. z., ale aj jeho účelu (vyjadreného v dôvodovej správe), bolo jeho cieľom jasne oddeliť okamih splatnosti verejnoprávnej pohľadávky od okamihu jej vzniku. Možno teda súhlasiť s tým, že pohľadávka žalovaného na poistné „dospieva“. Z § 120 ods. 2 poslednej vety zákona č. 7/2005 Z. z. však vyplýva, že pre vznik tejto pohľadávky už nie je rozhodný okamih, kedy žalovaný môže voči platiteľovi poistné uplatniť predpísaním (§ 144 zákona č. 461/2003 Z. z.), ale rozhodné je, kedy platiteľ môže prvýkrát dobrovoľne splniť túto svoju povinnosť. Pritom nie je podstatné, či túto povinnosť aj skutočne splnil, pretože § 120 ods. 2 posledná veta zákona č. 7/2005 Z. z. vyslovene zdôrazňuje len jeho oprávnenie tak urobiť.

27. Vychádzajúc z uvedeného výkladu tak možno uzavrieť, že ak účinky začatia reštrukturalizačného konania nastúpili po uplynutí určitého kalendárneho mesiaca, ale pred splatnosťou poistného, je pohľadávka na poistné za tento kalendárny mesiac pohľadávkou, ktorá vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania v zmysle § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. a contrario. Takúto

pohľadávku tak žalovaný musí v reštrukturalizácii uplatniť prihláškou podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. Zároveň ustanovenie § 114 ods. 1 písm. b) zákona č. 7/2005 Z. z. vylučuje, aby sa počas reštrukturalizačného konania pre takúto pohľadávku začalo konanie o výkon rozhodnutia na majetok patriaci dlžníkovi, a to vrátane konania o vymáhanie pohľadávky.

28. Reštrukturalizačné konanie voči žalobcovi sa podľa zisteného skutkového stavu začalo s účinkami od 23. marca 2021. Prvostupňovým rozhodnutím prvostupňový správny orgán upovedomil žalobcu ako povinného, že na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu - rozhodnutia č. 3410847222 zo dňa 13. apríla 2022 začína vymáhať pohľadávku vyplývajúcu z exekučného titulu vo výške 86.296,93 EUR. Podľa výkladu podaného vyššie to znamená, že pohľadávka žalovaného na toto poistné podľa § 120 ods. 2 poslednej vety zákona č. 7/2005 Z. z. vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania a žalovaný si ju podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. mal prihlásiť do reštrukturalizácie žalobcu.

29. Najvyšší správny súd v zmysle vyššie uvedených záverov neidentifikoval dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu. Tieto závery, spoločne so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, totiž vytvárajú dostatočné právne východiská

pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku správneho súdu. Preto sa s ním najvyšší správny súd v celom rozsahu stotožňuje, považujúc právne posúdenie veci správnym súdom za správne.

30. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalovaného za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

31. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP (a contrario).

32. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.